

Nawoord redactie
(vervolg 100% illusie?)

Deze ingezonden brief is iets gewijzigd overgenomen uit *Eko-land* (oktober 2007).

Voor een goed begrip hier enige achtergrondinformatie over de EKO-normen in EU-verband ingaande 1 januari 2008:

a. EKO-boeren voeren hun herkauwers 100% met biologisch voer (omschakelingsvoer mag ook). Pluimvee en varkens mogen nog 10% gangbaar voer krijgen. Ze zullen per 1 januari 2012 naar 100% biologisch voer gaan.

b. EKO-landbouwgrond wordt voor 25% bemest met biologische mest. De eerste 45kgN dient uit biologische mest te komen.

- In de aanloop naar die EKO-norm zijn ontheffingen mogelijk.

- Er wordt volop gelobbyd, ook door Nederlandse organisaties, om voor invoering van de 100%-biovoernorm voor herkauwers ontheffingen te bewerkstelligen, ook na 1 januari 2008.

De Demeternormen gaan verder dan de EU-EKO-norm. Al sinds 2003 geldt de 100% norm voor biologische veevoeding en bemesting op bd-bedrijven.

Telefonisch licht Jan Wanders toe: "Ons bedrijf is een Demeter-bedrijf. Hoewel je kunt beweren dat ik dan als producent geen last heb van de lagere EKO-normen, opereren we als Demeter-boeren in dezelfde kleine beroepsgroep en in dezelfde markt. Er is dus wel degelijk sprake van wederzijdse beïnvloeding of zelfs van afhankelijkheid.

Bovendien ligt hier een principieel probleem, waar ook de andere geledingen dan alleen producenten een belang in hebben: consumenten, winkeliers en overige handel. Om die reden beveel ik de inhoud van deze brief van harte aan bij de brede groep leden / geïnteresseerden van de BD-Vereniging".

In het volgende nummer van "Dynamisch Perspectief" meer over EKO- en Demeternormen en over het spanningveld producenten (on)mogelijkheden en consumentenverwachting. ■

Verslag themadag 6 oktober

Aquarius Alliance

Anastasia en Vedische landbouw

Frens Schuring, docent Warmonderhof

Het is een prachtige herfstdag, er hangt nog een sluier grondmist als de eerste deelnemers aan de themadag arriveren. Veertig geïnteresseerden zijn op de themadag van de Aquarius Alliance in Dronten afgekomen. Een dag in het teken van Vedische en Anastasia landbouw.

We beginnen met een Tai Chi opwarmingsritueel en maken buiten met z'n allen in een kring bewegingsoefeningen op basis van vijf elementen, vuur, water, aarde, lucht en hout. In Dronten geeft dat mij het gevoel dat we bij elkaar horen.

Aquarius Alliance

Jelleke de Nooy, directeur van de Aquarius Alliance (AA), doet de aftrap en geeft kort aan hoe vier "velden" de essentie vormen van de natuurlijke duurzame landbouw die door AA partners in de wereld wordt gezet. Het eerste veld omvat de gezonde bodem, min of meer de minerale wereld. Het tweede veld wordt het biologische veld genoemd, en omvat alles wat te maken heeft met leven en biologische kringloopprocessen. Het derde, elektromagnetische veld, laat zien hoe elektromagnetische trillingen, van bijvoorbeeld de zon, ploegen met een koperen ploeg,

trillingen van muziek, mantra's et cetera op dier en gewas inwerken. Tenslotte het vierde veld, het subtiel energetische veld, dat gaat over de relatie tussen mensen, en dier en gewas door intentie/liefde.

De AA past in een groter kader van maatschappelijke vernieuwingen die zich richten op vernieuwende, bewuste, geaarde landbouw, vitale levensmiddelen, aarde – boer – consument verbanden en gezond zijn. Op de website staat een aantal werkvelden waarin partners actief zijn (<http://www.aquariusalliance.nl>)

De Alliance is te zien als een 'huis' dat ruimte biedt aan de voorhoede van vernieuwers in deze verschillende werkvelden, aan vormen van natuurlijke landbouw, projecten en programma's op deze gebieden.

Anastasia landbouw

Malika Cieremans is vertaalster van drie boeken van Anastasia vanuit het Russisch in het Nederlands. Ze heeft in Rusland kennis gemaakt met de Anastasia landbouw. Anastasia is een vrouw die in Siberië in volledige harmonie met de natuur leeft. Vladimir Megre, haar contactpersoon met de 'normale' wereld, heeft daar negen boeken over geschreven. Ze spreekt mensen aan op hun eigen weten en wakkert dat weten aan. De wereld is er voor de mens en Anastasia geeft aan hoe we, op bovengenoemde vier niveaus, een landbouw in harmonie kunnen bedrijven. Ze spitst haar instructies toe op tuinbouw en de moestuinen behorende bij de datcha's (buitenhuizen). Zeer concreet wordt ze in haar uitleg over het zaaien.

Zaad kan naast interne informatie ook informatie uit de omgeving, bijvoorbeeld van de mens, opnemen. Dit weerspiegelt zich in de vruchten van de uit het zaad groeiende plant, die kunnen dan als heelmaker dienen. Van belang is dat je zelf zaait, zelf tuiniert, met zaad dat ook jouw informatie meedraagt. Dan ontstaat de meest innige verbinding. Die verbinding hoeft slechts voor één of twee planten van een bepaalde soort te realiseren. Deze dragen de informatie over op de andere gezaaide planten. Een methode daarvoor wordt uitgelegd. Je gaat op blote voeten op de aarde staan om het fysieke contact met de aarde zo intens mogelijk te maken. Neem één à twee (tuinboon)zaden in je mond, onder de tong, gedurende negen minuten. Het speeksel maakt contact en zo wordt informatie overgedragen op het zaad. Neem de zaden uit je mond in je hand, houd je handen open, adem er gedurende 30 seconden overheen en ga ze aanbieden aan de kosmos in opgevouwen handen gedurende 30 seconden. Breng ze in de grond. De zaden dan drie dagen geen water geven, fysiek met rust laten. Aandacht is het criterium, het zorgt voor een wederzijdse band voor een aantal dagen. De geogste producten dragen de meeste kracht/vitaliteit de eerste drie dagen na de oogst, bij voorkeur dan consumeren. Hoewel vegetarisch is er ook een rol weggelegd voor de dieren. Voor meer informatie wordt verwezen naar haar boeken en de website

Als er onkruid in je tuin groeit is dat niet voor niets. Laat minstens één plant van elke soort staan. Haar meeste instructies zijn erg indi-

vidueel gericht. In de ideale situatie heeft iedereen één ha. grond voor de tuin. Daarvan is 30% bos met een natuurlijke omheining en liefst een meertje. Waarneming is de weg en helpt om jouw persoonlijke weg te gaan.

In de daarop volgende korte discussie wordt in een aantal anekdotes een aantal voorbeelden gegeven. De wijze waarop de bomen staan in hun natuurlijke omgeving zijn als een boek te lezen. Bij onweer geldt: Eichen muss man weichen, Buchen muss man suchen. Sint Janskruid vind je op Leylijnen. Op de Leylijnen zoeken zwaluwen naar een nest. Een wilg vind je vooral op waterlijnen, de berk op een Currylijn en de lijsterbes op een aardstraal. Het geeft in elk geval aan dat op deze wijze subsidie voor de aanplant van specifieke bomen daar niet bij past. Het zij nog genoemd dat Steiner heeft gerefereerd aan een belangrijke Russische impuls voor de ontwikkeling van de landbouw.

Vedische landbouw

Na de koffie vertellen Hein Brink en Rob van de Sloot het een en ander over de Vedische landbouw, een vorm van biologische landbouw. Velen denken dat deze uit India afkomstig is. Dat is echter niet het geval. De Veda's (Vedische geschriften) brengen universele kennis, die overal kan worden toegepast. Rob vindt dat Vedische landbouw nog een stap verder gaat dan bd-landbouw door rekening te houden met geestelijke aspecten van de plant. Hij maakt de vergelijking met het opgroeien van een klein kind. Naast allerlei fysieke aspecten speelt ook aandacht en de kwaliteit van de aandacht bij het opgroeien van een kind een rol. Dat geldt ook voor plant en dier. De mens heeft daarin een weg te gaan, zichzelf te ontdekken. Bij deze vorm van subjectieve wetenschap komt de Veda ons te hulp. Veda is niet de kennis uit boeken. De inhoud van het boek maakt de kennis in jou wakker. Je leest niets anders dan jezelf. Wat beklijft is gerelateerd aan jou. Er is de kenner en het gekende (kennis). Het westen richt zich vooral op de kennis terwijl de Veda bijdraagt aan de ontwikkeling van de kenner. Kennis heeft zijn structuur in bewustzijn. Pas als je bewustzijn ontwikkelt, beklijft kennis. Wat zich in jou ontwikkelt ga je zien, herkennen eigenlijk, in de buitenwereld. "Je ziet het pas als je het door hebt." (daarom vind ik het zo relevant de Landbouwcursus ieder jaar opnieuw te lezen, FS).

Uitgangspunt is dat altijd en overal eenheid is. Wat fout gaat is de oplossing die we aanreiken voor wat beter moet. Een gewas kunnen we zo vergelijken met mensen. Een onrustige klas zegt meer over

de leraar dan over de klas. De leraar ziet zichzelf weerspiegeld in de klas. Een boer ziet zichzelf weerspiegeld in zijn producten en is daarmee een belangrijke productiefactor, zo niet de belangrijkste. De boer heeft de mogelijkheid keuzes te maken. Via keuzes kun je groeiblokkades weghalen. Als voorbeeld het al dan niet ingrijpen bij de geboorte van een kalf. Faseovergangen als deze zijn vervolgens de kritische momenten waarbij stress de belemmerende factor is. Het antwoord op zo'n dilemma zit in het bewustzijn (ontwikkeling) van de mens. Nogmaals als mensheid zijn we allen één. Via het fysieke staan we al continu met elkaar in verbinding. Dat kan ook via ons bewustzijn. Oude (landbouw)culturen resoneren hier nog mee via innerlijke ervaring. De boer is in de gelukkige positie dat hij dat nog makkelijk zou kunnen ontwikkelen en daarmee kan aansluiten op het collectief bewustzijn. Op gevoelsniveau kan dat ervaren worden (als je via aandacht verbinding aangaat).

Het 'koninkrijk der hemelen' zit binnen in ons. De weg er naar toe is een volkomen natuurlijke weg, geblokkeerd door een meer naar buiten gericht verlangen. Telkens wordt daar teleurstelling ervaren. De enige uitweg is die naar binnen. Vedische landbouw is één zijn met het zaadje. Vraagt de leerling aan de leraar: "Hoe vind ik de essentie van het leven?" Antwoord de leraar: "Snij een vrucht in tweeën en ziedaar de zaadjes. Wat vind je in het zaad? Uiteindelijk leegte. Dat is de kern van het leven." Via Transcedente Meditatie kun je in jezelf terugkeren naar die leegte, vergelijkbaar met de leegte in het zaadje. Daar is dan de link. De kwaliteiten van die twee vormen van leegte zijn het zelfde. Van daaruit kun je dus als boer aansluiten op de natuurwetten en inzicht verwerven in hoe om te gaan met je gewassen en dieren. Meditatie is de weg. Van daaruit kan je leven zich natuurlijk ontwikkelen. De Veda's geven richtlijnen (noot, vergelijkbaar met Steiner). Jezelf ontdekken, ontwikkelen en van daaruit werken. In 'De Wetenschap der creatieve intelligentie' heeft de Maharishi Mahesh Yogi alles wat er bekend was over het scheppingsproces (wat landbouw in optima forma is) bijeen gebracht. ■

Vladimit Megre

Anastasia - De Zoemende Ceder

ISBN 978-77463-08-6

Uitgeverij Schildpadboeken

De bijen zijn de mens in ontwikkeling vooruit

Jan J.C. Saal

In de stukken die Rudolf Steiner heeft geschreven over de Akasha Kroniek, schrijft hij ook over de bijen. Daaruit blijkt dat de wezens, die zich fysiek als bijenvolken tonen, de mens vooruit zijn in hun ontwikkeling. Zij verkeren in een toestand die de mens pas veel later op zijn ontwikkelingsweg zal bereiken. Nog een belangrijke reden dus om op een bd-bedrijf met bijen samen te werken. Het onderstaande stukje gaat daarover. De vertaling is enigszins door mij bewerkt, zodat deze wat beter leesbaar is. Het stukje komt aan de orde in het boek "Uit de Akasha-Kroniek" (GA 11, Zeist 1985, uitgevoerd) wanneer Rudolf Steiner verschillende bewustzijnstoestanden beschrijft die mogelijk zijn. De huidige mens zelf kent er al drie, namelijk slapen, dromen en waken. In de toekomst zullen echter andere bewustzijnstoestanden door de mens ontwikkeld worden.

Rudolf Steiner

(Uit de Akasha-Kroniek vanaf blz. 119)

Zo kan bijvoorbeeld in de eerste plaats verwezen worden naar een bijenvolk of naar de prachtige staatsorde, die in een mierenhoop heerst. De samenwerking tussen de afzonderlijke insectensoorten (wijfjes, mannetjes, werkers) verloopt geheel en al wetmatig. Van de verdeling van de werkzaamheden over de verschillende categorieën kan men alleen maar zeggen, dat daarin een absolute wijsheid tot uitdrukking komt.

Wat daar ogenschijnlijk vanzelf tot stand komt is op precies dezelfde wijze het resultaat van een bewustzijn, als de scheppingen van de mens in de fysieke wereld, zoals bijvoorbeeld een kunstwerk of een huis of een machine. Alleen is het bewustzijn, dat aan de bijen of aan de mierenstaat ten grondslag ligt, niet in dezelfde stoffelijke wereld te vinden, als die waarin het gewone menselijke bewustzijn aanwezig is.

Men kan de stand van zaken ongeveer op de volgende manier beschrijven:

De mens bevindt zich in de fysieke wereld. Zijn fysieke organen en zijn gehele bouw zijn van dien aard, dat men zijn bewustzijn ook op de eerste plaats in deze fysieke wereld zoekt. Bij het bijenvolk en de mieren is het anders. Men vergist zich totaal, wanneer men, op dezelfde wijze als bij de mens, voor het bewustzijn in de fysieke wereld blijft staan. Neen, hier moet men veeler zeggen: om het wezen te vinden, dat de bijen of mierenkolonies regelt, moet men niet blijven staan in de wereld, waarin de bijen of mieren met hun stoffelijk lichaam leven. De 'bewuste geest' van deze wezens moet in een andere wereld worden gezocht. Dezelfde bewuste geest, die bij de mens in de fysieke wereld leeft, moet juist voor de genoemde dierenkolonies in een bovenzinnelijke wereld gezocht worden.

Als de mens zich met zijn bewustzijn in die bovenzinnelijke wereld zou kunnen verheffen, dan zou hij daar de 'mieren- of bijengeest' volledig bewust als zijn zusterwezen kunnen begroeten. Een helderziende kan dit inderdaad.

Bij bijen- en mierenkolonies staat men dus voor wezens, die in andere werelden bewustzijn hebben en die alleen met hun fysieke organen - de afzonderlijke bijen en mieren - reiken tot in de fysieke wereld. Het kan nu best mogelijk zijn, dat een bewustzijn als dat van een bijenvolk of van een mierenhoop in vroegere perioden van zijn ontwikkeling al in de fysieke wereld is geweest, zoals nu

Foto: Anna de Weerd